

Vergaderjaar 2018–2019

35 000 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2019

Nr. 76

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 december 2018

Met deze brief wil ik, mede namens de Minister, uw Kamer informeren over drie onderzoeken die Defensie heeft ingesteld naar aanleiding van enkele gesignaleerde voorvallen op het gebied van sociale veiligheid en onwenselijk gedrag.

Onderzoeken NLDA

Het betreft twee onderzoeken die zijn ingesteld op de Koninklijke Militaire Academie (KMA) en het Koninklijk Instituut voor de Marine (KIM), beide onderdeel van de Nederlandse Defensie Academie (NLDA). Afgelopen weken heeft de commandant van de NLDA signalen ontvangen over ontoelaatbaar gedrag op de NLDA. Het gaat om het binnen een, voor zover nu bekend, kleine groep delen van kwetsend en beledigend beeldmateriaal, waaronder afbeeldingen van pornografische en racistische aard en met verwijzingen naar Nazi-Duitsland. Daarnaast heeft de commandant van de NLDA signalen ontvangen van gedragingen die mogelijk in strijd zijn met een veilige leef- en werkomgeving.

De commandant van de NLDA heeft aan de secretaris-generaal verzocht om het instellen van onafhankelijk onderzoek. Er zijn twee commissies van onderzoek ingesteld. Een commissie gaat het delen van het beeldmateriaal onderzoeken. De andere commissie gaat onderzoek verrichten naar gedragingen die mogelijk in strijd zijn met een veilige leef- en werkomgeving. Wij kunnen op dit moment niet in detail treden aangezien de onderzoeken nog lopen en we eerst de feiten moeten vaststellen. De onderzoeken vinden, onafhankelijk van de NLDA, plaats in opdracht van de secretaris-generaal en worden gecoördineerd door de Centrale Organisatie Integriteit Defensie (COID). De onderzoekscommissies bestaan uit twee officieren buiten dienst, die deel uitmaken van de *pool* van onderzoekers van de Commissie Ongewenst Gedrag. Het derde lid is

werkzaam bij de COID. Daarmee is de onafhankelijkheid zeker gesteld. Door ervaren onderzoekers in te zetten is de deskundigheid geborgd.

Maatregelen NLDA

Zoals bij eerdere meldingen van misstanden is gebleken, is het van groot belang adequaat maatregelen te treffen. De cadetten, adelborsten en het personeel van de NLDA zijn vandaag door de commandant NLDA geïnformeerd over de ingestelde onderzoeken. Na afloop is hun de ruimte geboden om met elkaar en met geestelijke verzorgers en bedrijfsmaatschappelijk werkers te spreken en te reflecteren op de boodschap van de commandant. Daarbij zijn tevens lokale vertrouwenspersonen en adviseurs van de COID aanwezig waarmee (vertrouwelijk) kan worden gesproken. Na het kerstverlof worden er verdere bijeenkomsten verzorgd om het bewustzijn en de kennis van de cadetten, adelborsten, hun instructeurs en het overige NLDA-personeel met betrekking tot sociaal veilig leven en werken te versterken. Daarnaast zal begin 2019 een op cadetten en adelborsten gericht werkbelevingsonderzoek worden uitgevoerd dat vooral gericht zal zijn op het onderwerp sociale veiligheid.

Derde onderzoek

Het derde onderzoek betreft een situatie bij een ander defensieonderdeel, waarbij mogelijk sprake zou zijn van ontoelaatbare uitingen in relatie tot Nazi-Duitsland. Ook dit onderzoek vindt plaats in opdracht van de secretaris-generaal en wordt door de COID gecoördineerd. Ook deze commissie bestaat uit onafhankelijke en deskundige onderzoekers.

Tot slot

Hoewel wij niet vooruit kunnen lopen op de uitkomsten van deze onderzoeken, willen wij onderstrepen dat er bij Defensie geen plaats is voor ontoelaatbaar en sociaal onveilig gedrag, zeker niet in het opleidingsdomein, waar we de toekomstige leiders van Defensie vormen. Mochten de uitkomsten van de onderzoeken daartoe aanleiding geven, zullen nadere maatregelen worden getroffen dan wel sancties worden opgelegd.

Defensie werkt hard aan het versterken van een sociaal veilige leef- en werkomgeving. Veiligheid in de breedste zin van het woord heeft de hoogste aandacht binnen onze organisatie. Hoewel we er uiteraard altijd naar streven om misstanden te voorkomen, kan er altijd sprake zijn van incidenten. Het is dan zaak om op het moment dat we misstanden constateren, adequaat op te treden. Dit doen we door onderzoeken in te stellen en maatregelen te treffen.

Mede namens de Minister,

De Staatssecretaris van Defensie,
B. Visser